

KLIENTŲ SKIRSTYMO Į KATEGORIJAS TVARKA

1. Bendrosios nuostatos

- 1.1. Klientų skirstymo į kategorijas tvarka (toliau – „**Tvarka**“) numato vidaus tvarką ir procedūras, pagal kurias Valdymo įmonės Klientai yra priskiriami atitinkamai kategorijai bei numatoma tvarka, vadovaujantis kuria Klientas gali pareikalauti kito apsaugos lygio negu numatytas tai kategorijai.
- 1.2. Šis Priedas yra Investicinių paslaugų teikimo taisyklių (toliau – „**Taisyklės**“) dalis.

2. Sąvokos

- 2.1. Šiame Priede vartojamos sąvokos iš didžiosios raidės turi toliau nurodytą reikšmę:
  - 2.1.1. **Neprofesionalus klientas** - Klientas, kuris nepriskiriamas nei prie profesionaliųjų klientų, nei prie tinkamų sandorio šalių;
  - 2.1.2. **Profesionalus klientas** - Klientas, kuris turi pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties pagrįstiems investiciniams sprendimams savarankiškai priimti, gali tinkamai įvertinti su tuo susijusią riziką ir atitinka profesionaliesiems klientams nustatytus kriterijus, nurodytus toliau šioje Tvarkoje;
  - 2.1.3. **Tinkama sandorio šalis** – finansų maklerio įmonės, kredito įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, kitos Europos Sąjungoje ar atskirose valstybėse narėse licencijuotos ar prižiūrimos finansų įstaigos, valstybių narių vyriausybės ir jų įgaliojti subjektai, užsiimantys valstybės skolos valdymu, centriniai bankai ir tarpvalstybinės organizacijos.
- 2.2. Tvarkoje vartojamos sąvokos didžiąja raide turi Taisyklėse numatytą reikšmę nebent šioje Tvarkoje būtų numatyta kitaip. Kitos šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos turi tokią pačią reikšmę kaip nurodyta FPRĮ arba kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose Valdymo įmonės veiklą.

3. Klientų kategorijos

- 3.1. Visi Valdymo įmonės Klientai, kuriems teikiamos Investicinės paslaugos, skirstomi į šias kategorijas:
  - 3.1.1. Neprofesionalieji klientai;
  - 3.1.2. Profesionalieji klientai.
- 3.2. Valdymo įmonė Klientus, kurie galėtų būti laikomi Tinkama sandorio šalimi, priskiriama Profesionalių klientų kategorijai.

4. Neprofesionalus klientas

5. Neprofesionaliųjų klientų kategorijai priskirtiems Klientams taikomas aukščiausias investuotojų interesų apsaugos lygis, t. y. visos teisės aktuose numatytos investuotojo apsaugos priemonės.

6. Profesionalus klientas

- 6.1. Profesionaliaisiais klientais be atskiro pripažinimo laikomi:
  - 6.1.1. licencijuoti ir (arba) kitu būdu prižiūrimi subjektai, veikiantys finansų rinkose, – kredito įstaigos, finansų maklerio įmonės, kitos licencijuotos ir (arba) prižiūrimos finansų įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, prekiaujančios biržos prekėmis ir biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis vietos įmonės ir kiti instituciniai investuotojai. Šiame punkte nurodyti profesionalieji klientai apima Europos Sąjungos valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse licencijuotus ir (arba) prižiūrimus subjektus;
  - 6.1.2. didelės įmonės, atitinkančios bent du iš šių kriterijų:
    - (a) balanse nurodyto turto vertė – ne mažiau kaip 20 milijonų EUR;
    - (b) pardavimo grynosios pajamos – ne mažiau kaip 40 milijonų EUR;
    - (c) nuosavos lėšos – ne mažiau kaip 2 milijonai EUR;
  - 6.1.3. šalių vyriausybės ir regioninės valdžios institucijos (savivaldybės), valstybės skolos valdymą vykdančios subjektai, centriniai bankai, Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas, Europos centrinis bankas, Europos investicijų bankas ir kitos panašios tarptautinės ir tarpvalstybinės institucijos;

- 6.1.4. kiti instituciniai investuotojai, kurių pagrindinė veiklos sritis yra investavimas į FP, įskaitant subjektus, kurie verčiasi turto investavimu ar dalyvauja kituose finansavimo sandoriuose.

Investuotojų apsaugos priemonės

- 6.2. Valdymo įmonė, prieš pradėdama teikti Investicines paslaugas bet kuriam iš 6.1 p. nurodytų asmenų, iš anksto jam praneša, kad Valdymo įmonės turimos informacijos pagrindu toks asmuo yra laikomas Profesionaliuoju klientu ir jam nebus taikomos tam tikros investuotojų apsaugos priemonės (konkrečiai nurodant kurios).
- 6.3. 6.1 p. nurodytiems Profesionaliesiems klientams gali būti netaikomos visos ar dalis investuotojų apsaugos priemonių, nurodytų FPRĮ:
- 6.3.1. 29 str. (išskyrus šio straipsnio 5 – 8 dalis) - „Finansų maklerio įmonės pareigos teikiant klientui investicines paslaugas“, apibrėžtos Taisyklių **Error! Reference source not found.** bei **Error! Reference source not found.** dalyse;
- 6.3.2. 30 str. - „Tinkamumo ir priimtumo vertinimas“, apibrėžta Taisyklių 7 skyriuje;
- 6.3.3. 33 str. - „Pareiga vykdyti kliento pavedimus geriausiomis klientui sąlygomis“;
- 6.3.4. 34 str. 1 d. - „Kiti klientų pavedimų vykdymo reikalavimai“.
- 6.4. Valdymo įmonė praneša Profesionaliajam klientui, kad jis turi teisę prašyti pakeisti Investicinių paslaugų teikimo sutarties sąlygas siekiant aukštesnio Kliento interesų apsaugos lygio ir prašyti taikyti priemones, kurias nurodė kaip netaikytinas Valdymo įmonė.
- 6.5. 6.1 p. nurodyti subjektai turi teisę kreiptis į Valdymo įmonę ir atsisakyti savo, kaip Profesionaliojo kliento, statuso. Tokiu atveju Valdymo įmonė jiems taiko visas investuotojų apsaugos priemones, kurios taikomos Nef profesionaliesiems klientams.
- 6.6. Valdymo įmonės Klientas, kuris laikomas Profesionaliuoju klientu, pats yra atsakingas už jam taikomo investuotojų apsaugos režimo pasirinkimą, jeigu, jo nuomone, jis negali tinkamai įvertinti ir valdyti su investavimu susijusios rizikos.
- 6.7. Aukštesnis investuotojų apsaugos lygis Profesionaliajam klientui taikomas nuo tada, kai tarp Valdymo įmonės ir Kliento pasirašomas ir įsigalioja rašytinis susitarimas, kad Klientas nebus laikomas Profesionaliuoju klientu ir kad bus taikomos FPRĮ numatytos investuotojų apsaugos priemonės. Tokiame susitarime turi būti nurodyta, ar toks apsaugos lygis taikomas vienai ar keletui paslaugų ir sandorių, taip pat vienam ar keletui FP tipų ar sandorių.

Pripažinimas Profesionaliuoju klientu

- 6.8. Valdymo įmonės Klientams, nenurodytiems šio 6.1 p., įskaitant savivaldybes, vietos valdžios institucijas ir kitus viešuosius juridinius asmenis ir privačius investuotojus jų pasirinkimu gali būti netaikomos visos ar dalis investuotojų apsaugos priemonių, nurodytų 6.3.1. – 6.3.4 p., jeigu:
- 6.8.1. Klientai atitinka 6.11 p. nustatytus kriterijus; ir
- 6.8.2. yra laikomasi šioje Tvaroje nustatytų procedūrų; ir
- 6.8.3. Klientai pripažįstami Profesionaliaisiais klientais.
- 6.9. Netaikyti kurios nors iš investuotojų apsaugos priemonių Profesionaliuoju klientu pripažintam asmeniui leidžiama tik tuo atveju, jeigu Valdymo įmonė, įvertinusi Kliento žinias, įgūdžius ir patirtį ir atsižvelgdama į jam planuojamų teikti paslaugų ar planuojamų sudaryti sandorių pobūdį, yra pagrįstai įsitikinusi, kad Klientas gali savarankiškai ir kompetentingai priimti investicinius sprendimus ir vertinti su tuo susijusią riziką. Laikoma, kad Profesionaliaisiais klientais pripažinti asmenys neturi tiek pat žinių ir patirties, kiek jų turi Profesionalieji klientai, apibrėžti 6.1 p.
- 6.10. Žinios ir patirtis gali būti įvertinamos pasitelkiant tinkamumo testą, kuris taikomas finansų įstaigų vadovams.
- 6.11. Siekiant asmenį pripažinti Profesionaliuoju klientu, turi būti tenkinami bent du iš šių kriterijų:
- 6.11.1. per paskutinius keturis metų ketvirčius Klientas kiekvieną ketvirtį atitinkamoje rinkoje yra vidutiniškai sudaręs po 10 didelių sandorių;
- 6.11.2. Kliento finansinių priemonių portfelis, įskaitant pinigines lėšas, viršija 500 000 EUR;
- 6.11.3. Klientas profesionaliai dirba arba dirbo finansų sektoriuje ne trumpiau kaip vienus metus eidamas tokias pareigas, kurios reikalauja žinių apie Klientui numatomas teikti paslaugas ar numatomus sudaryti sandorius.
- 6.12. 6.11 p. nurodytus kriterijus atitinkantiems Klientams gali būti netaikomos kai kurios investuotojų apsaugos priemonės, jeigu:

- 6.12.1. Klientas yra raštu pareiškęs Valdymo įmonei, kad pageidauja būti pripažintas Profesionaliuoju klientu – arba dėl visų teikiamų paslaugų ir sudaromų sandorių, arba tik dėl tam tikrų paslaugų ir sudaromų sandorių arba sandorių ar finansinių priemonių tipų;
- 6.12.2. Valdymo įmonė yra aiškiai raštu nurodžiusi Klientui, kurios investuotojų apsaugos priemonės ir įsipareigojimų investuotojams draudimo priemonės jam netaikomos;
- 6.12.3. Klientas atskiru dokumentu yra raštu patvirtinęs, kad yra susipažinęs ir suvokia pasekmes, kurias sukelia tam tikrų investuotojų apsaugos priemonių atsisakymas.
- 6.13. Valdymo įmonė, prieš pripažindama asmenį Profesionaliuoju klientu ir nustodama jam taikyti kai kurias investuotojų apsaugos priemones, privalo įsitikinti, kad Klientas atitinka Tvarkoje ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
- 6.14. Profesionaliuoju klientu pripažintas asmuo privalo informuoti Valdymo įmonę, jeigu pasikeičia informacija, kurios pagrindu Klientas buvo priskirtas kategorijai.
- 6.15. Kai Valdymo įmonei tampa žinoma, kad Klientas nebetenkina sąlygų, pagal kurias jis buvo pripažintas Profesionaliuoju klientu, Valdymo įmonė privalo imtis atitinkamų veiksmų ir taikyti Klientui visas investuotojų apsaugos priemones.